

1. 11 एप्रिल 1942 रोजी काँग्रेस वर्किंग कमिटीने _____ नाकारण्यासाठी ठराव पारीत केला.

(1) क्रिप्स प्रस्ताव	(2) अलिगड योजना
(3) कर्झन योजना	(4) लतिफ योजना

On 11th April 1942, a resolution was passed by the Congress Working Committee rejecting _____.

(1) Cripps Proposal	(2) Aligarh Scheme
(3) Curzon Plan	(4) Latifs Scheme

2. मवाळांना शांत करण्यासाठी आणि मुस्लिमांचे समर्थन मिळवण्यासाठी इंग्रज सरकारने इंडियन कौन्सिल अॅक्ट, 1909 च्या द्वारे _____ केल्या.

- (1) मॉर्ले-मिंटो सुधारणा
(2) मॉन्टेग्यू चेलम्सफर्ड सुधारणा
(3) भारतीय शिक्षण सुधारणा
(4) भारतीय नागरी सेवा सुधारणा

In order to appease the moderates and win over the support of the Muslims, the British Government introduced the _____ through the Indian Councils Act, 1909.

- (1) Morley-Minto Reforms
(2) Montague Chelmsford Reforms
(3) Indian Educational Reforms
(4) Indian Civil Service Reforms

3. “सुधारकांना आपले आईवडील, पत्नी, मुली आणि देशबांधव अशा सर्व निकटवर्तीयांचा विरोध पत्करून जगण्याचा प्रवास करावा लागतो.” हे सांगणारे वामनराव माधवराव कोल्हटकर हे समाज सुधारक _____ येथील होते.

(1) विदर्भ	(2) मराठवाडा	(3) पुणे	(4) कोल्हापूर

“Reformers have to face opposition from our near and dear ones – parents, wives, daughters and countrymen with whom we have to travel through life.” This was said by the social reformer Wamanrao Madhavrao Kolhatkar, who hailed from _____.

(1) Vidarbha	(2) Marathwada	(3) Pune	(4) Kolhapur

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

C

4. मुघलकालीन न्यायव्यवस्थेतील शिक्षा आणि शिक्षेचे स्वरूप यांच्या अचूक जोड्या जुळवा.

स्तंभ 'अ' (शिक्षा)				स्तंभ 'ब' (शिक्षेचे स्वरूप)			
अ. हद्द				i. जशास तसे			
ब. ताझीर				ii. मानहानी, धिंड काढणे			
क. किस्सास				iii. ताकीद, समज वा हद्दपार			
ड. तशहीर				iv. मृत्युदंड, हातपाय तोडणे			
	अ	ब	क	ड			
(1)	iii	i	iv	ii			
(2)	ii	iii	i	iv			
(3)	iv	iii	i	ii			
(4)	iii	i	ii	iv			

Match the correct pairs of punishment and forms of punishment in the Mughal Judicial System.

Column 'A' (Punishment)				Column 'B' (Forms of Punishment)			
a. Hadd				i. Tit for Tat			
b. Tazir				ii. Defamation, to expose to disgrace			
c. Qisas				iii. Warning, admonish or banishment			
d. Tashir				iv. Death penalty, amputation			
	a	b	c	d			
(1)	iii	i	iv	ii			
(2)	ii	iii	i	iv			
(3)	iv	iii	i	ii			
(4)	iii	i	ii	iv			

5. बॅ. चित्तरंजन दास यांनी 1917 मध्ये केलेल्या चार प्रसिद्ध भाषणांना एकत्र करून खालीलपैकी कोणते पुस्तक प्रसिद्ध करण्यात आले ?

(1) इंडियन्स ऑफ इंडिया	(2) इंडिया फॉर इंडियन्स
(3) इंडिया अँड इंडियन्स	(4) इंडियन्स फॉर इंडिया

6. हैदराबाद संस्थान विलीनीकरणात मार्गदर्शक म्हणून भूमिका बजावणारे लेफ्टनंट जनरल कोण होते ?

(1) के. एम. करीअप्पा	(2) राजेंद्र सिंह
(3) एस. एम. श्रीनागेश	(4) सर रॉबर्ट लॉकहार्ट

Who was the Lieutenant General who played a guiding role in the merger of Hyderabad State ?

(1) K. M. Cariappa	(2) Rajendra Singh
(3) S. M. Srinagesh	(4) Sir Robert Lockhart

7. मुघल बादशहा अकबराने इ. स. 1584 मध्ये “खान-ए-खानान” ही पदवी कोणाला दिली होती ?

(1) अबुल फजल	(2) मिया तानसेन
(3) अब्दुल रहीम	(4) हकीम हुमाम

Mughal Emperor Akbar bestowed the title of “Khan-e-Khanan” to whom in A. D. 1584 ?

(1) Abul Fazal	(2) Miya Tansen
(3) Abdul Rahim	(4) Hakim Humam

8. सन 1877 मध्ये भरलेल्या ‘महान दिल्ली दरबाराचे’ वर्णन ‘भारतीय संसद’ म्हणून कोणी केले ?

(1) म. गो. रानडे	(2) के. टी. तेलंग
(3) एस. एच. चिपळूणकर	(4) ग. वा. जोशी

In 1877, ‘The Great Delhi Darbar’ was held, who described it as, ‘An Indian Parliament’ ?

(1) M. G. Ranade	(2) K. T. Telang
(3) S. H. Chiplunkar	(4) G. V. Joshi

9. ‘दिवाण-ए-अमीर-ए-कोही’ नावाचे स्वतंत्र खाते कोणी स्थापन केले ?

(1) अलाउद्दीन खिलजी	(2) मुहम्मद बिन तुघलक
(3) बल्बन	(4) फिरोज शाह तुघलक

Who set up the separate department called, ‘diwan-i-amir-i-kohi’ ?

(1) Alauddin Khalji	(2) Muhammad bin Tughlaq
(3) Balban	(4) Firoz Shah Tughlaq

10. 'जातीभेद विवेकसार' हे पुस्तक _____ यांनी लिहीले.

(1) महात्मा ज्योतिबा फुले	(2) तुकाराम तात्या पडवळ
(3) विठ्ठल रामजी शिंदे	(4) भाऊराव पायगोंडा पाटील

The book, 'Jatibhed Viveksar' was written by _____.

(1) Mahatma Jyotiba Phule	(2) Tukaram Tatya Padval
(3) Vitthal Ramji Shinde	(4) Bhaurao Paigonda Patil

11. पंचशील तत्वांचा पुरस्कार प्रथम भारत व चीन या देशांनी केला तेव्हा भारताचे पंतप्रधान व चीनचे पंतप्रधान कोण होते ?

- अ. पंडित नेहरू व चाऊ-एन-लाय
 ब. पंडित नेहरू व डॉ. सन-यत-सेन
 क. इंदिरा गांधी व माओ-त्से-तुंग
 ड. पंडित नेहरू व माओ-त्से-तुंग

- (1) अ आणि ब   (2) क आणि अ   (3) क आणि ड   (4) फक्त अ

Who were the Prime Ministers of India and China while accepting the Panchashil Principles ?

- A. Pandit Nehru and Zhou Enlaay
 B. Pandit Nehru and Dr. San-Yat-Sen
 C. Indira Gandhi and Mao-Tse-Tung
 D. Pandit Nehru and Mao-Tse-Tung

- (1) A and B   (2) C and A   (3) C and D   (4) Only A

12. 'विधवा वपन अनाचार' हे पुस्तक _____ यांनी लिहीले.

(1) व्यंकटेश रंगो कट्टी	(2) विष्णुशास्त्री पंडित
(3) बाळशास्त्री जांभेकर	(4) गोपाळ गणेश आगरकर

The book 'Vidhava Vapan Anachar' was written by _____.

(1) Vyankatesh Rango Katti	(2) Vishnushastri Pandit
(3) Balshastri Jambhekar	(4) Gopal Ganesh Agarkar

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

C

13. पुढील राजे व त्यांची राजघराणी यांच्या जोड्या जुळवा.

अ. अपराजीत	I. पल्लव

15. _____ या समाजाचे सदस्य होण्यासाठी; “व्यक्तीला, ख्रिश्चनांनी बनवलेला पाव व मुस्लिमांच्या हातातील पाणी पिणे बंधनकारक होते”.

- (1) ब्राह्मो समाज
- (2) आर्य समाज
- (3) प्रार्थना समाज
- (4) सत्यशोधक समाज

To become a member of _____; “Person had to eat bread prepared by Christians and drink water at the hands of Muslims”.

- (1) Brahmo Samaj
- (2) Arya Samaj
- (3) Prarthana Samaj
- (4) Satyashodhak Samaj

16. 2011 च्या जनगणनेनुसार, कोणत्या केंद्रशासित प्रदेशात अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी सर्वाधिक आहे ?

(1) चंदीगड	(2) लक्षद्वीप
(3) दादरा-नगर हवेली	(4) दिल्ली

According to the 2011 census, which Union Territory has the highest percentage of scheduled tribe population ?

(1) Chandigarh	(2) Lakshadweep
(3) Dadra-Nagar Haveli	(4) Delhi

17. 2011 च्या भारतीय जनगणनेनुसार, राजस्थान राज्याचा साक्षरता दर सर्वात कमी _____ इतका होता.

(1) 55.42%	(2) 61.8%
(3) 66.11%	(4) 65.39%

According to the 2011 census of India, the State of Rajasthan had the lowest literacy rate of _____.

(1) 55.42%	(2) 61.8%
(3) 66.11%	(4) 65.39%

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

C

18. खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

- (1) भारताच्या मुख्य भूमीचे उत्तरेकडील टोक लडाखमधील दफदार आहे.

20. खालीलपैकी कोणत्या नद्या सिंधू नदीच्या उपनद्या आहेत ?

- अ. झेलम, चिनाब, कोसी, सतलज
ब. गंडक, कोसी, घाग्रा, सोन
क. सतलज, बियास, रावी, चिनाब
ड. काबुल, कुर्रम, स्वात, झेलम

- (1) अ आणि ब बरोबर आहेत.
(3) ब आणि ड बरोबर आहेत.

- (2) क आणि ड बरोबर आहेत
(4) अ आणि क बरोबर आहेत

Which of the following rivers are the tributaries of the Sindhu river ?

- A. Jhelum, Chenab, Kosi, Sutlej
B. Gandak, Kosi, Ghagra, Son
C. Sutlej, Beas, Ravi, Chenab
D. Kabul, Kurram, Swat, Jhelum

- (1) A and B are correct
(3) B and D are correct

- (2) C and D are correct
(4) A and C are correct

21. भारतीय घटक राज्ये/केंद्रशासित प्रदेश (यादी - I) व त्यांचे लिंग-गुणोत्तर (यादी - II) यांच्या जोड्या लावा.

यादी - I

घटक राज्ये/केंद्रशासित प्रदेश

- अ. केरळ
ब. तामिळनाडू
क. पुदुचेरी
ड. आंध्र प्रदेश

यादी - II

लिंग गुणोत्तर (जनगणना - 2011)

- i. 996
ii. 1037
iii. 1084
iv. 993

	अ	ब	क	ड
(1)	ii	iii	i	iv
(2)	iv	i	ii	iii
(3)	i	ii	iv	iii
(4)	iii	i	ii	iv

22. भारतीय द्विपकल्पाच्या सीमेवरील बंगालचा उपसागर आणि अरबी समुद्रात खालीलपैकी कोणत्या कारणाने वादळाची निर्मिती होते ?

24. योग्य जोड्या जुळवा.

महासागर				गर्ता
a.	प्रशांत महासागर			i. जावा गर्ता
b.	अटलांटिक महासागर			ii. मरियाना गर्ता
c.	हिंदी महासागर			iii. युरेशियन गर्ता
d.	आर्क्टिक महासागर			iv. प्युर्टो रिको गर्ता
	a	b	c	d
(1)	iv	iii	ii	i
(2)	i	ii	iii	iv
(3)	ii	iv	i	iii
(4)	ii	iii	iv	i

Match the following.

Ocean				Trench
a.	Pacific ocean			i. Java Trench
b.	Atlantic ocean			ii. Mariana Trench
c.	Indian ocean			iii. Eurasian Trench
d.	Arctic ocean			iv. Puerto Rico Trench
	a	b	c	d
(1)	iv	iii	ii	i
(2)	i	ii	iii	iv
(3)	ii	iv	i	iii
(4)	ii	iii	iv	i

25. कर्कवृत्त भारताच्या कोणत्या राज्यामधून जाते ?

- (1) गुजरात - मध्य प्रदेश - त्रिपुरा - मिझोराम
- (2) गुजरात - महाराष्ट्र - पश्चिम बंगाल - त्रिपुरा
- (3) महाराष्ट्र - बिहार - पश्चिम बंगाल - मिझोराम
- (4) गुजरात - बिहार - त्रिपुरा - पश्चिम बंगाल

The Tropic of Cancer is going through which States of India ?

- <

26. योग्य जोड्या लावा.

जीवावरण राखीव क्षेत्र	स्थापना वर्ष
अ. निलगिरी	I. 2011
ब. सुंदरबन	II. 2008
क. कच्छ	III. 1989
ड. पन्ना	IV. 1986

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	II	III	IV	I
(4)	III	IV	I	II

Match the following.

Biosphere Reserve	Establishment Year
a. Nilgiri	I. 2011
b. Sundarban	II. 2008
c. Kutch	III. 1989
d. Panna	IV. 1986

	a	b	c	d
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	II	III	IV	I
(4)	III	IV	I	II

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

C

27. योग्य जोड्या जुळवा.

नदी संगमस्थळ	नद्या
अ. प्रकाशे	I. तापी-पांझरा
ब. मुडावद	II. तापी-गोमती
क. माहूली	III. भीमा-इंद्रायणी
ड. तुळापूर	IV. कृष्णा-वेण्णा

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	I	IV	III
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	II	I

Match the following.

River Confluence	Rivers
a. Prakashe	I. Tapi-Panzara
b. Mudavad	II. Tapi-Gomati
c. Mahuli	III. Bhima-Indrayani
d. Tulapur	IV. Krishna-Venna

	a	b	c	d
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	I	IV	III
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	II	I

28. जून ते सप्टेंबर या काळात महाराष्ट्रात _____ मोसमी वारे वाहतात.

(1) आग्नेय	(2) वायव्य
(3) नैऋत्य	(4) ईशान्य

_____ Monsoon winds blow in Maharashtra from June to September.

(1) South east	(2) North west
(3) South west	(4) North east

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

C

29. खालील विधानांचा विचार करा.

- अ. तपांबराचे तापमान सामान्यतः वाढत्या उंची बरोबर कमी होते

33. भारतातील सरपटणारे प्राणी आणि उभयचर प्राण्यांच्या अत्यंत धोक्यात असलेल्या प्रजाती म्हणून खालीलपैकी कोणता प्राणी घोषित केलेला नाही ?

36. जमीन धारणेची मर्यादा म्हणजे एखादा व्यक्ती स्वतःच्या नावे किती जमीन धारण करू शकतो याची वैधानिक परिपूर्ण मर्यादा होय. जमीन धारणेची मर्यादा लादण्याचे खालीलपैकी कोणते दोन पैलू आहेत ?

</

44.

“विकसनशील जगामधील जवळजवळ 40% लोकसंख्येला 1950 आणि 1960 च्या दशकांमध्ये झालेल्या आर्थिक वृद्धीचा लाभ झालेला नाही.” हे विधान कोणाचे आहे ?

46. भारतात स्वातंत्र्याच्या 7 दशकानंतरही अस्तित्वात असलेल्या दारिद्र्याची खालीलपैकी कोणते/ती कारण/कारणे आहे/आहेत ?

48. 2011 च्या जनगणनेनुसार, सन 2011 मध्ये देशातील एकूण शहरी लोकसंख्येपैकी 13% लोकसंख्या खालीलपैकी कोणत्या शहरांत रहात होती ?

- अ. मुंबई
- ब. चेन्नई
- क. कलकत्ता
- ड. दिल्ली

(1) अ आणि ड

(2) अ, क आणि ड

(3) अ, ब आणि ड

(4) अ, ब आणि क

As per the 2011 Census, 13% of the total urban population of the country was living in which of the following cities in 2011 ?

- a. Mumbai
- b. Chennai
- c. Kolkata
- d. Delhi

(1) a and d

(2) a, c and d

(3) a, b and d

(4) a, b and c

49. 2011 च्या जनगणनेनुसार, भारताची लोकसंख्या एकूण जागतिक लोकसंख्येच्या _____ टक्के आहे.

(1) 2.4

(2) 17.5

(3) 31.9

(4) 25.1

As per the 2011 Census, India's population percentage is _____ of the total Global population.

(1) 2.4

(2) 17.5

(3) 31.9

(4) 25.1

P.T.O.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

50. भारताच्या राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण, 2000 संदर्भात खालीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/त ?

57. सायट्रस (लिंबू) कॅन्कर हा रोग कोणत्या प्रकारच्या रोगजनकामुळे (Pathogen) होतो ?

(1) जीवाणू	(2

60. स्पायरोगायरा या शैवालासंबंधी खालीलपैकी कोणती विधाने अचूक आहेत ?

69. ऊर्जा उत्पादनासाठी खालीलपैकी कोणता/ते पर्याय कोणत्याही स्वरूपात कार्बनचा वापर करित नाहीत ?

- अ. लाकूड

71. खालीलपैकी योग्य विधाने ओळखा.

- अ. कॅबिनेट मिशन योजनेनुसार नोव्हेंबर, 1946 मध्ये संविधान सभा निर्माण

78. खालीलपैकी कोणते भारताच्या राज्यघटनेतील भाग I मधील कलम 1 ते 4 शी संबंधित आहे/आहेत ?

92. योग्य विधान/विधाने ओळखा :

- अ. भारतामध्ये 22 जानेवारी 'राष्ट्रीय बालिका दिन' म्हणून साजरा के

